

Welkom bij de Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering
Van aanbod naar contact

nvvk



divosa



Programma

- Plenair programma
- Lunch
- Twee rondes deelsessies

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering
Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa



Actualiteiten vroegsignalering

Anna van der Schors – Divosa

Martijn Schut - NVVK

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering

Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa



Bestuurlijke afspraken en verbetermaatregelen

- Ondertekening 24 september 2026
- € 20 miljoen structureel



Wat is het huidige bereik van vroegsignalering?

23%

Wat is het doel voor 2029?

40%

Landelijk Convenant Vroegsignalering 2.0

- Vooral actualiseren en opschonen
- Per 1-1-2027
- Modelovereenkomst
 - Werkafspraken
 - Aansluitovereenkomst Schuldenknooppunt



Hoeveel bilaterale overeenkomsten
zijn verzonden ter ondertekening?

50.000 +

Incassopauze

- Registratie hulpacceptatie $\neq$ 30 dagen uitstel van betaling
- In contact met signaalpartner: uitstel van betaling mogelijk

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering
Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa



Vroegsignalering via één centraal punt



Informatiebijeenkomsten voor signaalpartners en gemeenten. [Meld je](https://schuldenknooppunt.nl) aan via schuldenknooppunt.nl

Proactieve dienstverlening

- UWV, SVB en gemeenten mogen gegevens uitwisselen
- Tegengaan niet-gebruik
- Per 1-1-2027?



Mag je straks checken of iemand bijstand ontvangt? ✓

Regelt deze wet ambtshalve verstrekking? ✗

Mag SVB straks beslag melden bij gemeente? ✓

Mag achterstand gemeentebelasting worden gemeld? ✓

Aanvullende signalen



Welke type signalen is het afgelopen half jaar het meest afgenomen?

Zorg

- Gemeentelijke belastingen: proactieve dienstverlening
- Hypotheeksignalen
- Doorverwijzing
- Belastingdienst / Dienst Toeslagen
- CAK eigen bijdrage Wmo

Wet- en regelgeving

- Besluit gemeentelijke schuldhelpverlening (1-7-2027?)
 - Hypotheeksignalen
- Warmteregeling (1-1-2027?)
- Opslag 10% in Regeling betalingsachterstand zorgpremie afgeschaft



Hoeveel procent van de gemeenten gebruikt de CAK-lijst?

42%

Doorlopende aanlevering

- Nu: 1x per maand vroegsignalen – dagelijks eindeleveringssignalen
- Met nieuwe LCV: zelf gekozen dag(en) per maand
- Opvolging: vrij per gemeente – binnen 4 weken terugkoppeling

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering
Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa



Na uitstroom SHV: 6 maanden vroegsignaleren

Overzicht elementen basisdienstverlening



Data Delen Armoede & Schulden (DDAS)

- Doel
- Eerste uitvraag begin oktober



Hoeveel procent van de gemeenten vindt de vroegsignalering in de eigen gemeente succesvol?

56%

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering
Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa



"We kunnen regelmatig erger voorkomen door vroegsignalering,
mensen die we anders niet hadden kunnen helpen."

"De vroegsignalering draagt eraan bij dat inwoners met betalingsachterstanden eerder in beeld komen en dat ze sneller hulp krijgen. Tegelijkertijd blijven er uitdagingen, zoals het bereiken van alle inwoners, de kwaliteit van signalen en de beschikbare capaciteit om deze tijdig op te volgen."

Persoonsgegevens beschermen in de vroegsignalering

Maaïke Moll van Charante

& Maartje van Eijk

Autoriteit Persoonsgegevens

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering

Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa





Persoonsgegevens beschermen: trends en ontwikkelingen

Maaïke Moll van Charante, Senior Inspecteur Systeemtoezicht Overheid en Publieke Sector



AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

❑ **Juist mensen met onvoldoende koopkracht zijn slachtoffer van de datahonger bij de overheid. Dit zijn kwetsbare mensen met wiens data van alles kan misgaan. Deze mensen staan permanent onder controle terwijl zij niet weten wat de overheid allemaal van hen weet.’** *(Aleid Wolfsen bij de parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening, 5 oktober 2023)*



Schuldenaanpak: ‘Iedereen kleurt buiten de lijntjes’

Binnenlands Bestuur 9 juli 2026



Klachten en interventies



[Belastingdienst.nl/aangifte](https://belastingdienst.nl/aangifte)

Leuker kunnen we 't niet maken. Wel makkelijker.

Vroegsignalering versus warme doorverwijzing





Persoonsgegevens beschermen: **Risico's en oplossingsrichting**

Maartje van Eijk, Senior Inspecteur, Systeemtoezicht Overheid en Publieke Sector



AUTORITEIT
PERSOONSGEGEVENS

De AVG



Praktijk is ingewikkelder



Oorzaak?

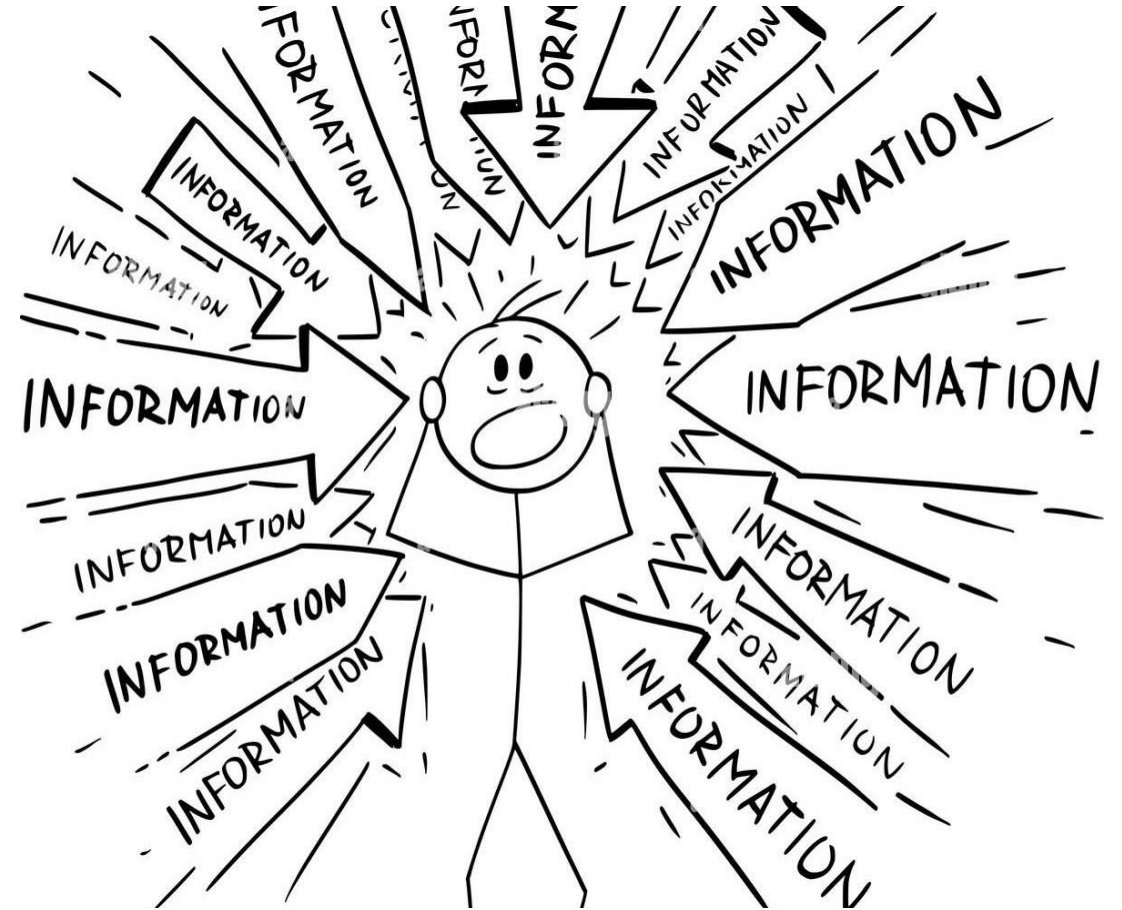
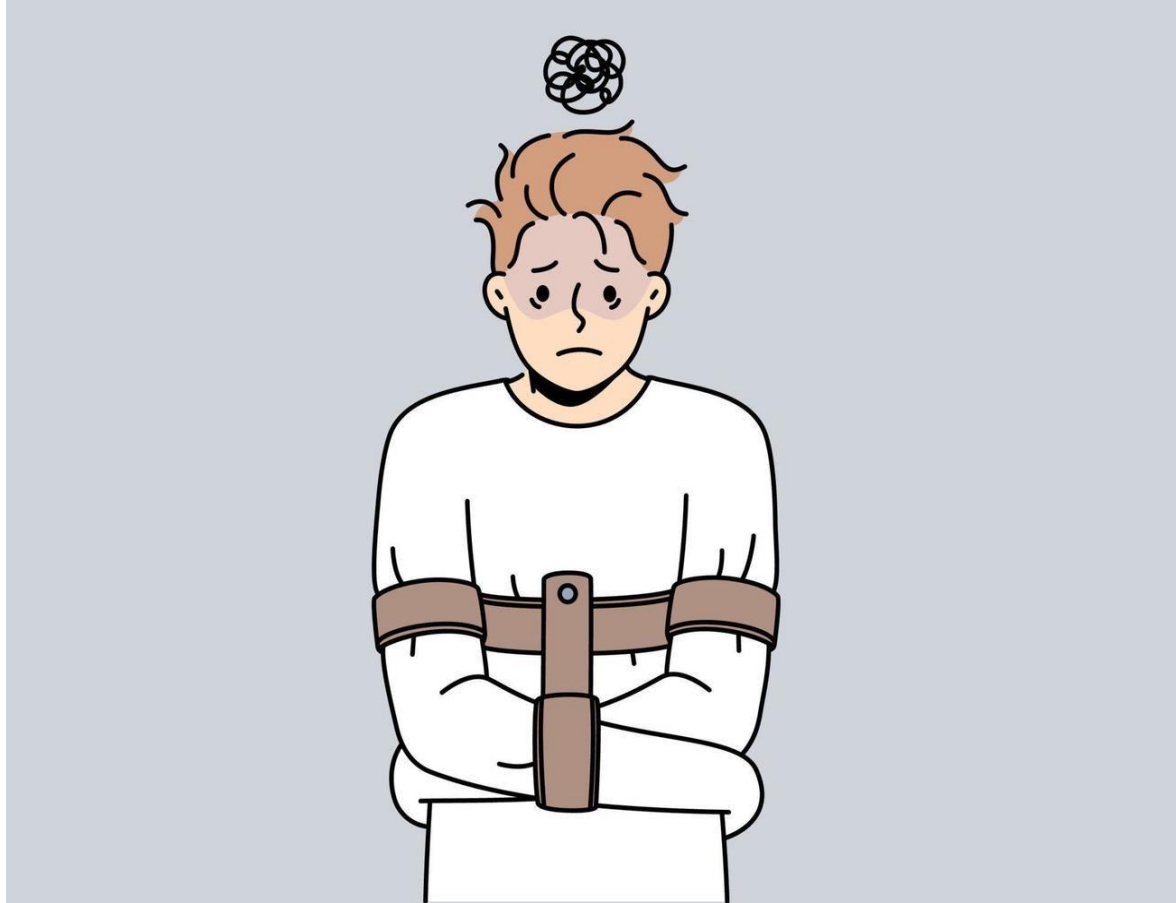


Juridisch,
Organisatorisch,
Professioneel of
anders?



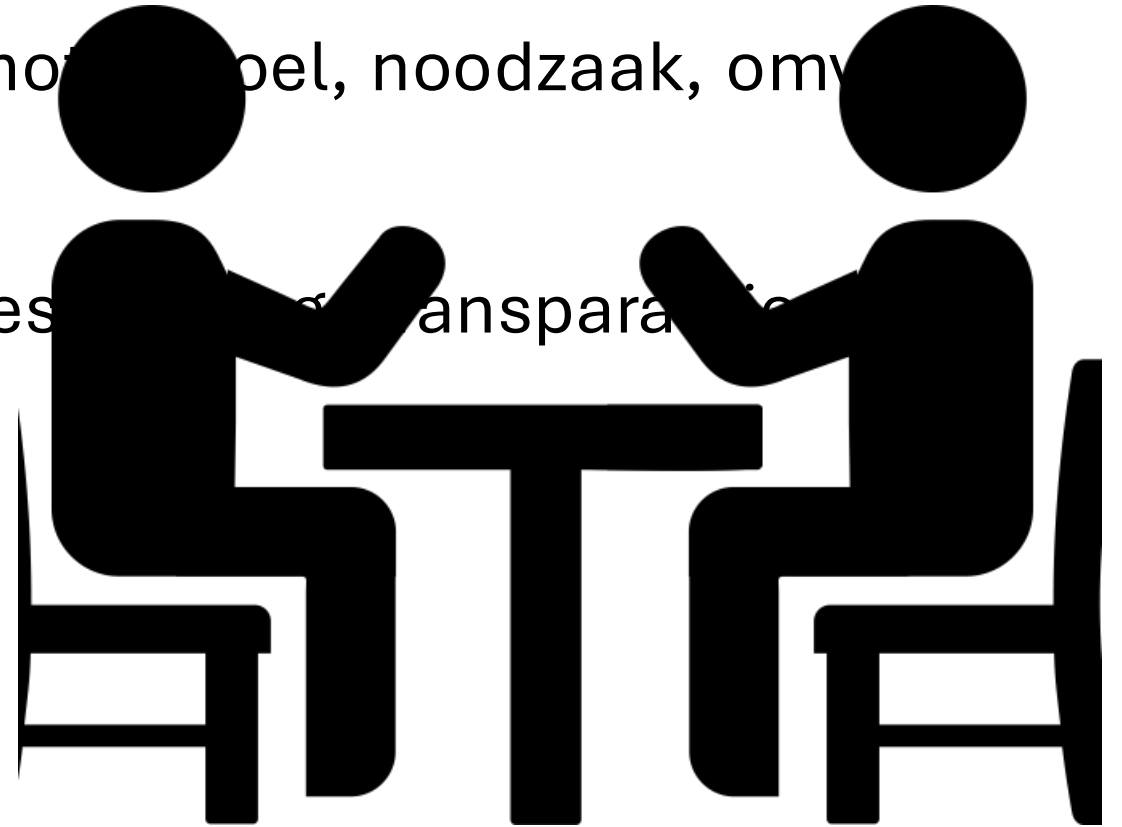
Maatwerk

Risico's vroegsignalering



Oplossingsrichting: voor huisbezoek

- Afwegingen: fase hulpverlening, motivering, noodzaak, omvang schuld en type inwoner
- Uitgangspunt: vrijwilligheid/ zelfbesluit, transparantie en noodzaak
- Vaak maatwerk







AP

bescherming in een
digitale wereld

Motiveren kun je leren

Kees Keizer

Gedragswetenschapper

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering

Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa



Vroegsignalering door de bril van schaarste

Dr Kees Keizer

Kees Keizer
Mail@keeskeizer.nl
<http://www.keeskeizer.nl/>
[Linkedin](#)



][Wie ben ik

- Rijksuniversiteit Groningen + **Gedragsonwerp**
- Welke factoren beïnvloeden gedrag & beleving

Kees Keizer
Mail@keeskeizer.nl
<http://www.keeskeizer.nl/>
[Linkedin](#)



- **Gedragsonwerp** -> Verandering gedrag/beleving



][Vandaag Gedragsontwerp

■ Schulden = Geld-schaarste

- Schaarste

=
context

Mindset



“ Geld-schaarste, maar ook andere vormen van
schaarste (e.g. tijd-, voedsel-), roepen een zelfde

][Vandaag Gedragsontwerp

- Schaarste



2

Perceptie, keuzes, Gedrag

][1. Tunneling ..

- Ervaren waarde stijgt <denk aan producten schaars maken>
- Focus
 - Enorme focus op geld -> munten lijken groter
 - Dieet -> denken aan eten



- <filmpje>



][1. Tunneling Filmpje



- Zie filmpje: 'Selective Attention Test' van Daniel Simons
https://www.youtube.com/watch?v=IGQmdoK_ZfY&t=1s

][1. Tunneling ..

- Ervaren waarde stijgt <denk aan producten schaars maken>
- Focus
- Alles buiten focus verdwijnt aan aandacht
 - Prioriteit vs perceptie
 - We onderschatten het
 - En (helaas) je ziet niet, wat je niet ziet.



][1. Tunneling Tijdshorizon-verschuiving

- Schaarste - > horizon naar korte termijn
- Lange termijn consequenties vallen buiten tunnel
- Rationeel lange termijn $\neq$ korte termijn
 - (vb Lenen-rente, wasmachine huren)



][1. Tunneling Tijdshorizon-verschuiving

- Tijdschaarste - daling bewegen, gezond-eten, onderhoud,....
- Preventie -> Brandjes blussen - met alles!
 - <vb. Afspraak maken met iemand>
- We zien consequenties toekomst minder en waarde daalt -> <vs nu>



][1. Tunneling Tijdshorizon-verschuiving

- Vindt je het belangrijk om hier te zijn?
- Daling waarde/ aandacht preventieboodschappen
 - Woehoe, tijdmanagement advies vlak voor een deadline



][2. Afname bandbreedte ..

- Schaarste < Bandbreedte
- Daling cognitieve capaciteit -> Kwaliteit besluiten daalt
 - Minder bandbreedte voor andere taken
- Alleen al denken aan het probleem kost bandbreedte
 - Scenario auto-reparatie van \$400, vs \$50 -> daling cognitieve prestatie



][Schaarste mindset

- Schaarste mindset is gevolg maar ook **oorzaak** van schaarste
- Schaarste mindset is “plakkerig”
 - Momenten van overvloed worden slecht gebruikt
 - (Vb. Youtube ipv wandelen en preventie)



Resultaat en
oorzaak van
brandjes blussen

][Implicaties voor aanpak

- Tijdshorizon verschuiving:
 - Timing - vroegsignalering
- Vertaal lange termijn gevolgen naar korte termijn
 - <Of - leuke interventie: nu tekenen voor toekomstige salaris sparen bij loonsverhoging>

][Implicaties voor aanpak

Jo-jo specifiek schadelijk

- Kleine overschrijdingen dus grote gevolgen
- Creëren (gevoel) van slack/ speelruimte heeft prioriteit
- Ga uit van fouten (lokaal vs systeem -> compartimenten)
- Efficiency vs veerkracht



][Implicaties voor aanpak

Jo-jo specifiek schadelijk

- Kleine overschrijdingen dus grote gevolgen
- Creëren (gevoel) van slack/ speelruimte heeft prioriteit
- Ga uit van fouten (lokaal vs systeem -> compartimenten)
- Efficiency vs veerkracht



][Implicaties voor aanpak

- Hulp -> Tools, trainingen, kosten bandbreedte
 - Maak simpel/ kort
 - Reminders
 - Verwacht missen - herstel mogelijkheden
- Verminder opties en keuze
 - Meer hulp mogelijkheden vermindert motivatie <roken studie>

][Implicaties voor aanpak

- Gedragsveranderingen
 - Automatiseer - 1 x vs terugkerende handelingen
 - Piggyback - koppel nieuw gedrag aan bestaande gewoonte
 - Checklist - met al een paar afgestreept

][Implicaties voor aanpak

- Bandbreedte verruimen
 - Verminderen aantal schuld-posten prioriteit boven bedrag <studie>
 - Richt hulp op andere “bandbreedte belasters”



][Conclusie vandaag

- Schaarste -> mindset
 - Hier-nu op te wekken
 - Focus - filter, tijdshorizon en minder bandbreedte
- Aanpak
 - Pas aan, aan mindset
 - Verruim bandbreedte

][Tip voor jullie

- Voor inzicht: **vervang geld-schaarste soms in je gedachten door tijd-schaarste** - een vorm van schaarste waar je waarschijnlijk wel ervaring mee hebt
 - Gebruik het als toetssteen bij een nieuwe interventie (-> “Een cursus geld-management voor mensen met schulden => in gedachten vergelijkbare cursus timemanagement, vlak voor een deadline” -> zou het werken, wat kan beter)

Vroegsignalering door de bril van schaarste

Dr Kees Keizer

Kees Keizer
Mail@keeskeizer.nl
<http://www.keeskeizer.nl/>
[Linkedin](#)



Afsluiting ochtendprogramma

- Lunchprogramma
- Deelsessies

Landelijke bijeenkomst Vroegsignalering
Van aanbod naar contact

nvvk

VNG

divosa

